

Natura 2000-område: 54 Yding Skov og Ejer Skov

Habitatområde: 50 Yding Skov og Ejer Skov

Udpegningsgrundlag:

1096 Bæklampret

Bevaringsprognose:

Ukendt

Langsigtet mål:

Bevaring eller genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler til truslen:
		1	2	3	4	
Uhensigtsmæssig hydrologi	Forbedring af hydrologi	☒	☐	☐	☐	Fri dynamik

Habitatområde: 50 Yding Skov og Ejer Skov

Udpegningsgrundlag:

3260 Vandløb med vandplanter

Bevaringsprognose:

Ugunstig

Langsigtet mål:

Genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler til truslen:
		1	2	3	4	
Tilgroning med vedplanter	Ingen Indsats i 1. planperiode	☒	☐	☐	☐	
Uhensigtsmæssig hydrologi	Forbedring af hydrologi	☐	☐	☐	☐	Fri dynamik

Natura 2000-område: 54 Yding Skov og Ejer Skov

Habitatområde: 50 Yding Skov og Ejer Skov

Udpegningsgrundlag:

7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand

Bevaringsprognose:

Ukendt

Langsigtet mål:

Bevaring eller genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				
		1	2	3	4	
Arealreduktion/ fragmentering	Udvidelse af naturarealet	☐	☒	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Etablering på §3-arealer
Næringsstofbelastning	Reduktion af næringstilførsel	☒	☒	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Gældende lovgivning
Uhensigtsmæssig hydrologi	Forbedring af hydrologi	☒	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen:
Næringsbelastning fra dyrkede arealer	Reduktion af næringstilførsel	☒	☒	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Tiltag via vandplanlægningen

Habitatområde: 50 Yding Skov og Ejer Skov

Udpegningsgrundlag:

9120 Bøgeskove på morbund med kristtorn

Bevaringsprognose:

Ugunstig

Langsigtet mål:

Bevaring eller genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				
		1	2	3	4	
Utilstrækkelig beskyttelse	Beskyttelse af utilstrækkeligt beskyttede arealer	☐	☐	☒	☐	Mulige virkemidler til truslen: Skovnaturtypebevarende drift/pleje
Atmosfærisk N-deposition	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Gældende lovgivning

Natura 2000-område: 54 Yding Skov og Ejer Skov

Habitatområde: 50 Yding Skov og Ejer Skov

Udpegningsgrundlag:

9130 Bøgeskove på muldbund

Bevaringsprognose:

Ugunstig

Langsigtet mål:

Bevaring eller genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler til truslen:
		1	2	3	4	
Atmosfærisk N-deposition	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☐	Gældende lovgivning
Utilstrækkelig beskyttelse	Beskyttelse af utilstrækkeligt beskyttede arealer	☐	☐	☒	☐	Skovnaturtypebevarende drift/pleje

Habitatområde: 50 Yding Skov og Ejer Skov

Udpegningsgrundlag:

9150 Bøgeskove på kalkbund

Bevaringsprognose:

Ugunstig

Langsigtet mål:

Bevaring eller genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler til truslen:
		1	2	3	4	
Utilstrækkelig beskyttelse	Beskyttelse af utilstrækkeligt beskyttede arealer	☐	☐	☒	☐	Skovnaturtypebevarende drift/pleje
Atmosfærisk N-deposition	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☐	Gældende lovgivning

Natura 2000-område: 54 Yding Skov og Ejer Skov

Habitatområde: 50 Yding Skov og Ejer Skov

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Ugunstig

Bevaring eller genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				
		1	2	3	4	
Atmosfærisk N-deposition	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Gældende lovgivning
Utilstrækkelig beskyttelse	Beskyttelse af utilstrækkeligt beskyttede arealer	☐	☐	☒	☐	Mulige virkemidler til truslen: Skovnaturtypebevarende drift/pleje

Høringsnotat for Natura 2000-plan

NOTAT

vedrørende høringssvar til Natura 2000-plan 2010-2015 inkl. miljørapport (SMV)

*Forslag til Natura 2000-plan nr. 54
Habitatområde H50*

Yding Skov og Ejer Skov

Udkast til Natura 2000-plan blev annonceret i ekstern høring den 4. oktober 2010. Høringsfristen udløb den 6. april 2011.

Høringsmateriale, høringssvar og høringsnotater kan ses på
http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000/Natura_2000_planer/
og
<http://websag.mim.dk/HoeringVandOgNatur2010/WebSider/visalle.aspx>

Forslag til Natura 2000-plan er annonceret offentligt og desuden sendt i høring hos relevante myndigheder (jf. miljømålsloven § 43 og bekendtgørelse om tilvejebringelse af Natura 2000-skovplaner § 5).

Naturstyrelsen har modtaget i alt 1650 høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer, og dertil omkring 300 mere generelle høringssvar vedrørende vand- og naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet notat, der kan ses på www.nst.dk

Til Natura 2000-plan nr. 54 er der modtaget i alt 4 høringssvar fra Skanderborg Kommune ID1461, Horsens Kommune ID4021, DN ID1487 samt Friluftsrådet Søhøjlandet ID4022.

Høringssvarene har berørt følgende emner, hvortil der henvises til det generelle høringsnotat /kan findes på ovenstående link):

- 1. Indsatsprogram herunder ønske om eksakte tal og ikke intervaller, ønske om ny sigtelinje 1 om ammoniakbelastning, ønske om områdespecifikke planer for delområder*
- 2. Kvælstof herunder husdyrgodkendelsesloven*
- 3. Målsætning og prioritering af mål herunder klarere prioriteringer*
- 4. Datagrundlag herunder skovkortlægningen*
- 7. Virkemidler herunder tilskudsordninger*
- 8. Kommunernes økonomi herunder tilskudsordninger*
- 9. Tilstandsvurdering og bevaringsstatus herunder manglende tilstandsvurdering af vandløb*
- 10. Ambitionsniveau*
- 11. Trusler herunder forstyrrelser, ikke behov for yderligere begrænsning af færdsel*
- 12. Udpegningsgrundlag og afgrænsning herunder for skarpe afgrænsninger af områder og dermed også af indsatsområder er uhensigtsmæssigt*

Det skal bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Ønskes detaljerede oplysninger om svarenes indhold, henvises der til de fremsendte høringssvar.

Justeringer af forslag til Natura 2000-plan nr. 54

De fremkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændring af planforslaget, idet de alle har været af overordnet karakter.

Naturstyrelsens egne justeringer af forslag til Natura 2000-plan nr. 54

På baggrund af dialog i høringsperioden, og Naturstyrelsens egne overvejelser, er der foretaget mindre justeringer af teksten i trussels- og indsatsafsnittet:

Trusselsafsnittene om U hensigtsmæssig hydrologi samt om Hindring af landskabsdynamik er udtaget.

Hverken ændringerne som følge af de indkomne bemærkninger eller Naturstyrelsens egne justeringer giver anledning til fornyet høring af planforslaget.

Sammenfattende redegørelse for høring over miljørapport (SMV)

Parallelt med offentlig høring af planudkast til Natura 2000-plan for område nr. 54 har SMV-redegørelse for planen været i offentlig høring i henhold til bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer §8.

Natura 2000-planens formål er at sikre eller genoprette bevaringsstatus for de arter og naturtyper, der har dannet grundlag for udpegning af Natura 2000-område nr. 54. SMV-rapporten viste ikke modstrid med andre miljøhensyn, og der er i den offentlige høring *ikke modtaget kommentarer til rapporten.*

Den offentlige høring har ikke givet anledning til ændring af Natura 2000-planen.

Naturstyrelsen vil overvåge effekten af Natura 2000-planen gennem det nationale overvågningsprogram NOVANA,

http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/National_naturbeskyttelse/Overvaagning_af_vand_og_natur/Nyt_overvaagningsprogram, som følger udviklingen i naturtilstanden og arealudbredelse af de naturtyper og arter, som planlægningen omfatter. Desuden vil Naturstyrelsen i samarbejde med Fødevarerhverv og Kommunernes Landsforening overvåge fremdriften i den forudsatte forvaltningsindsats.

Tillæg om ny viden til Natura 2000-basisanalyse for Yding Skov og Ejer Skov (Natura 2000-område nr. 54).

Tillægget gælder både for basisanalyser for lysåbne naturtyper og arter samt for skovbasisanalyser.

Natura 2000-planerne bygger på den eksisterende viden om naturforholdene. Denne viden er områdevis blevet opgjort i basisanalyserne for hhv. Natura 2000-skovplanlægning, Natura 2000-havplanlægning samt Natura 2000-planlægning for øvrige arealer. Basisanalyserne, der udgør en del af den færdige plan for Natura 2000-området, blev offentliggjort i 2007 og kan ses på [By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside](http://www.blst.dk/Natura2000plan) (www.blst.dk/Natura2000plan).

Dette tillæg opsummerer den viden, der – ud over basisanalysens – supplerende indgår som grundlag for Natura 2000-planen. Tillægget er opbygget med et indhold og en struktur, der svarer til basisanalysens opbygning.

For nogle områder er der på baggrund af basisanalysen eller overvågningsdata mv. foretaget ændringer i udpegningsgrundlaget. Det gældende udpegningsgrundlag kan ses i figur 2 i naturplanen. I det tilfælde at nye arter er tilføjet udpegningsgrundlaget er vurderinger af deres levestedsareal opgjort i dette bilag.

Siden basisanalyserne er der i nogle områder foretaget kortlægning af yderligere naturtyper, skovnaturtyper på ikke-fredskovspligtige arealer og/eller en genkortlægning af i første omgang oversigtligt kortlagte arealer. De ny- eller genkortlagte arealer har bidraget med ny viden af betydning for Natura 2000-planerne.

Der er foretaget nye overslagsberegninger af den luftbårne kvælstofdeposition til de kortlagte naturtyper. Beregningerne omfatter nu alle kortlagte arealer af både lysåbne naturtyper og skovnaturtyper.

I nogle områder er der endvidere sket væsentlige ændringer i driften, igangsat naturgenopretningsprojekter el.lign. siden færdiggørelsen af basisanalyserne.

1. BESKRIVELSE AF OMRÅDET

Områdets afgrænsning er uændret, og områdets overordnede naturindhold er uændret.

2. TILFØJELSER TIL UDPEGNINGSGRUNDLAGET

I basisanalysens afsnit 7 er omtalt væsentlige nyopdagede eller nyindvandrede forekomster af arter eller naturtyper, der ikke var en del af områdets oprindelige udpegningsgrundlag. Der er desuden fremkommet yderligere oplysninger om naturtyper og arter i forbindelse med overvågning og kortlægning udført 2006-2008. Disse arter og naturtyper er vurderet i forbindelse med en revision af udpegningsgrundlaget. Det aktuelle udpegningsgrundlag fremgår af figur 2 i naturplanen – og af [By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside](#).

Følgende naturtyper: Bøg på mor med kristtorn (9120), bøg på kalk (9150), elle- og askeskov (91E0) og skovbevokset tørvemose (91D0) er tilføjet det oprindelige udpegningsgrundlag.

3. NYE DATA OM NATURTYPER OG ARTER

Første runde af kortlægningen af EF-habitatområdernes naturtyper blev foretaget i perioden 2004-2005. I første omgang blev kun 18 lysåbne naturtyper samt skovnaturtyper på fredskovspligtige arealer kortlagt. I løbet af 2007 og 2008 er der foretaget kortlægning af flere lysåbne naturtyper, og der er kortlagt skovnaturtyper på ikke-fredskovspligtige arealer. Endelig er der foretaget genkortlægning af områder, som kun blev kortlagt oversigtligt/stikprøvevist i første runde.

Nye data om areal og antal forekomster af naturtyper og arter i dette Natura 2000-område fremgår af nedenstående tabel 1.

Data om ny-/genkortlagte naturtyper er medtaget, såfremt der er tale om nykonstaterede naturtyper eller væsentlige ændringer i forhold til oplysningerne i basisanalysens afsnit 2 eller 7.

Nr.	Naturtype	Registreret areal (ha)	Antal forekomster	Kilde
Skovnaturtyper				
9130	Bøg på muld	0,4		1
91E0	*Elle- og askeskov	2,5		1

Tabel 1. Nye data om ny-/genkortlagte naturtyper i habitatområde nr. 50. Data stammer fra 1) Genkortlægning, supplerende kortlægning 2007-08 (DEVANO). Kortlægningsdata for naturtyperne (ekskl. vandnaturtyper) kan ses på [By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside](#) under "Se på kort". *Prioriteret naturtype.

4. SUPPLERENDE TRUSSELSVURDERING

I basisanalysen blev der præsenteret en trusselvurdering og tilstandsdata for de forskellige naturtyper og arter. Hvad angår de ny- og genkortlagte naturtyper vurderes disse forhold at være afspejlet i henholdsvis struktur- og artstilstand, som kan ses på [By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside](#) under "Se på kort". Struktur- og artstilstand udgør tilsammen naturtilstanden, som fremgår af figur 4 i naturplanen. De registrerede data (strukturparametre og artslistor) for de enkelte forekomster kan endvidere ses i den fællesoffentlige naturdatabase på www.naturdata.dk.

Ud over basisanalysens opgørelse af trusler mod områdets naturindhold er der nedenstående tilføjelser og ændringer.

4.1 Belastning af naturområder med luftbårent kvælstof

Kvælstof og fosfor er fra naturens hånd begrænsende næringsstoffer for mange økosystemer. Når et naturområde belastes med ekstra næringsstoffer (eutrofieres), fører det til ændret artssammensætning, fordi konkurrencestærke og kraftigt voksende plantearter (som f.eks. *stor nælde*, *blåtop* og *vild kørvel*) bliver begunstiget på bekostning af lavtvoksende og konkurrencesvage plantearter (såkaldte nøjsomhedsarter).

Eutrofieringen kan blive så kraftig, at naturtypernes tålegrænse bliver overskredet. Resultatet bliver, at flere af de karakteristiske nøjsomhedsarter forsvinder, og naturtypernes tilstand ændres. Selv små ekstra tilførsler af næringsstoffer kan på sigt føre til ændret artssammensætning. Eutrofiering af naturområder kan ske i form af direkte tilførsel af gødning eller indirekte i form af f.eks. kvælstofdeposition fra luften eller jordfygning fra marker.

Eutrofiering af terrestriske naturarealer kan påvises på flere måder, f.eks. ved forekomst af negative strukturer (f.eks. dominans af *blåtop* på tørre heder), mange plantearter med tilpasning til at vokse på næringsrig jordbund eller ved at måle eller modelberegne nedfald af kvælstof fra luften.

Eutrofiering som trussel kan være meget vanskelig at observere ved tilsyn eller registrering.

Tålegrænser

For de naturtyper, der danner udpegningsgrundlag for Natura 2000-området, er der fastsat tålegrænseintervaller, som fremgår af tabel 2.

Tålegrænse: Følsomheden af et naturområde over for en (forøget) tilførsel af forurende eller eutrofierende stoffer kan beskrives i form af tålegrænser, der angiver "*den belastning, hvorunder væsentlige skadelige effekter på økosystemet ikke vil forventes, vurderet ud fra den bedste tilgængelige viden*". Empirisk baserede tålegrænser for en række forskellige naturtyper er blevet fastsat af UN/ECE (Skov- og Naturstyrelsen 2003).

1) UN/ECE er FN's Økonomiske Komité for Europa. Tålegrænserne (critical loads) fastsættes i Arbejdsgruppen vedr. effekter af konventionen om langttransporterende luftforurening (www.unece.org/env/wge) i forbindelse med det internationale samarbejdsprogram vedr. modellering og kortlægning af tålegrænser, baggrundsbelastning, effekter, risici og udviklingstendenser for luftforurening.

Naturtype	Tålegrænse Kg N/ha
7220 Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand	15-25 ⁸

⁸ Naturtypen omfatter også Palludellavæld, der forventes at have tålegrænser i den lave ende af intervallet.

Tabel 2. Tålegrænser for terrestriske naturtyper i habitatområdet (Skov- og Naturstyrelsen 2005).

Blandt kilderne (7220) ligger tålegrænsen for Paludellavæld i den lave ende af intervallet, dvs. 15 kg N/ha/år.

Øvrige rigkær og kildevæld er moderat kvælstoffølsomme med tålegrænser mellem 15-25 kg N/ha/år. For artsrige forekomster ligger tålegrænsen i den nedre ende af disse intervaller.

For alle skovtyper på udpegningsgrundlaget er tålegrænsen fastsat til 10-20 kg N/ha/år, dog 10-15 kg N/ha/år for lichenrige skove.

N-deposition og overskridelse af tålegrænser

Kvælstofdepositionen til danske land- og vandområder kommer fra en lang række danske og udenlandske kilder, primært husdyrproduktion (ammoniak) og forbrændingsprocesser (kvælstofoxider). I Jylland og på Fyn stammer ca. 60 % af kvælstofdepositionen fra husdyrproduktion, mens det på Sjælland og Bornholm drejer sig om ca. halvdelen eller under halvdelen (Danmarks Miljøundersøgelser 2005). De gennemsnitlige tal dækker dog over store lokale variationer afhængig af den lokale husdyrtæthed og ruheden af naturområderne. I forhold til husdyrproduktionen er staldanlæg uden ammoniakbegrænsende teknik typisk den største kilde til landbrugets ammoniakfordampning.

I tabel 3 er den gennemsnitlige afsætning af kvælstof opgivet som kommunevise gennemsnit af NH_y og NO_x for 2006 (DMU).

Kommune	NH _y (kg N/ha)	NO _x (kg N/ha)	Total N (kg N/ha)	Heraf stammende fra danske kilder (%)
Horsens	11	8	19	39 %
Skanderborg	10	8	18	38 %
Lands gennemsnit	8	9	17	33 %

Tabel 3. Baggrundsbelastningen (i kg N/ha/år) i de kommuner, som Natura 2000-området ligger inden for. Kvælstofdepositionen er angivet som kommunevise gennemsnit af hhv. NH₃ (ammoniak og ammonium, primært fra husdyrproduktion), NO_x (kvælstofoxider, salpetersyre og nitrat (fra transport, energi-produktion og industri) og total N (samlet tør- og våddeposition). DMU, 2006.

Det gennemsnitlige kvælstofnedfald i de kommuner, hvori Natura 2000-området ligger, er 19 kg N/ha/år, hvilket er lidt højere end landsgennemsnittet. Belastningen med ammoniak og ammonium (NH₃) er ca. 38 % højere end landsgennemsnittet, hvilket tyder på, at det lokale og regionale husdyrhold har en relativt stor indflydelse på kvælstofnedfaldets størrelse. Nedfaldet af NO_x'er – der overvejende stammer fra transport, energiproduktion og industri – er lidt lavere end landsgennemsnittet.

Overslagsberegning af den lokale kvælstofbelastning

Da husdyrbrug ikke ligger jævnt fordelt i landskabet, vil kvælstofbelastningen af et naturområde variere alt efter om der ligger husdyrbrug tæt på naturområdet, eller der slet ikke er husdyrbrug i nærområdet. Hertil kommer, at afsætningen af kvælstof på forskellige overfladetyper varierer i forhold til ruheden. Der er f.eks. stor forskel på, hvor meget der afsættes på en skov (med stor ruhed og dermed med stor afsætnings-overflade) og på en lysåben eng (med lavere ruhed og mindre afsætnings-overflade). Der er derfor foretaget en korrektion af de kommunevise gennemsnitstal i forhold til lokal husdyrtæthed og til forskellige naturtypers ruhed inden for Natura 2000-området. Ruheden af naturarealerne er vurderet på baggrund af den vedplantedækning, som er registreret ved kortlægningen.

Korrektionen er foretaget ved hjælp af en metode beskrevet i Ammoniakmanualen (Skov- og Naturstyrelsen, 2003) opdateret som beskrevet i boksen nedenfor. Der er ikke tale om en eksakt beregning, men om en forholdsvis grov overslagsberegning, der dog giver en indikation af om, og i givet fald hvor meget tålegrænserne er overskredet for de forskellige naturtyper. Derfor kan overslagsberegningerne ikke direkte indgå i myndighedsbehandling af N-belastning fra konkrete husdyrbrug/virksomheder.

Overslagsberegningerne viser, at kvælstofnedfaldet på størsteparten af naturområderne i Natura 2000-område nr. 54 ligger mellem 20 og 30 kg N/ha/år alt afhængig af den lokale husdyrtæthed og naturområdernes overfladeruhed.

Habitatnaturtype	Tålegrænseinterval	Kvælstofafsætning overslag (kg N/ha/år)	
		20-25	25-30
Elle- og askeskov (91E0)	10-20 (b,j)	69%	31%
Bøg på mor m kristtorn (9120)	10-20 (b,j)	100%	
Bøg på muld (9130)	10-20 (b,j)	61%	39%
Bøg på kalk (9150)	10-20 (b,j)	100%	
Total		70%	30%

Tabel 3. Overslag over tålegrænseoverskridelser i Natura 2000-området. For hver naturtype er angivet naturtypens tålegrænseinterval og andelen af det samlede areal i forskellige intervaller af belastninger. Tålegrænsen for et konkret naturområde vil typisk ligge indenfor tålegrænseintervallet.

Belastninger, hvor den lokale N-belastning ligger under den nedre grænse i tålegrænseintervallet (tålegrænsen ikke overskredet), er markeret med grønt, N-belastninger, der ligger indenfor tålegrænseintervallet (overstiger den lave ende af tålegrænseintervallet), er vist med gult, og N-belastninger, der ligger over tålegrænseintervallet (overstiger den høje ende af tålegrænseintervallet), er markeret med rødt.

- (a) Tålegrænsen for atmosfærisk belastning er ikke relevant, idet naturtyperne er naturligt kvælstofrige, ufølsomme for atmosfærisk tilførsel, eller forventes at modtage det største bidrag fra andre kilder, fx grundvand eller overfladenær afstrømning.
- (b) Tålegrænsen for beskyttelse af laver ($10 - 15 \text{ kg N ha}^{-1}\text{år}^{-1}$) kan anvendes hvis en væsentlig forekomst af følsomme laver på lokaliteten ønskes beskyttet.
- (c) Tålegrænsen for højmoser ($5 - 10 \text{ kg N ha}^{-1}\text{år}^{-1}$) kan anvendes hvis en væsentlig forekomst af følsomme højmosearter på lokaliteten ønskes beskyttet.
- (d) Tålegrænsen for Oligotrofe søer ($5 - 10 \text{ kg N ha}^{-1}\text{år}^{-1}$) benyttes for småsøer i klitlavninger.
- (e) Tålegrænsen for heder ($10 - 20 \text{ kg N ha}^{-1}\text{år}^{-1}$) anvendes, hvis dværgbuske (lyng mv.) er hyppige.
- (f) Naturtypen er en delmængde af den bredere naturtype fersk natureng, der kan være mere kvælstoffølsom.
- (g) Naturtypen er en delmængde af den bredere naturtype fattigkær, der har tålegrænse i intervallet $10 - 20 \text{ kg N ha}^{-1}\text{år}^{-1}$.
- (h) Naturtypen omfatter også Palludellavæld, der forventes at have tålegrænser i den lave ende af intervallet.
- (i) Baseret på tålegrænsen for laver.
- (j) Tålegrænsen bør modelberegnes. En modelberegning kan give lavere tålegrænser, ned til $7 \text{ kg N ha}^{-1}\text{år}^{-1}$.

Som det fremgår af tabel 3 gælder det for alle naturområder i Natura 2000-området, at de enten er eller kan være negativt påvirket af luftbåret kvælstof. For alle skovnaturtyper er den høje ende af tålegrænseintervallerne for kvælstofpåvirkning overskredet for hele arealet (vist med rødt). Hertil kommer kildevældene, som ikke er vist i tabel 3.

Bestemmelse af kvælstofnedfaldets størrelse på naturområder og sammenligning med andre beregninger

Den præcise størrelse af kvælstofbelastningen på et konkret naturområde er vanskelig at bestemme. Der kan enten foretages målinger (som er tidskrævende, omkostningstunge og usikre, da de som regel kun repræsenterer en kortere måleperiode og derfor skal omregnes til "normale" forhold), eller der kan foretages modelberegninger med modeller af forskellig art, hvoraf nogle er meget ressourcekrævende og omkostningstunge, mens andre har karakter af overslagsberegninger. Resultater fra alle modelberegninger er typisk behæftet med en forholdsvis høj usikkerhed.

Overslagsberegninger i basisanalysen 2006 og i dette tillæg (2009): De nye overslagsberegninger, der er præsenteret ovenfor, viser især på de meget tilgroede naturområder en lavere belastning på de fleste lysåbne naturområder end de overslagsberegninger, der blev lavet i 2006 i forbindelse med basisanalysen. Forskellen skyldes, at korrektionsfaktoren i forhold til naturområdets ruhed er revurderet, og der er anvendt opdaterede tal for kommunevise gennemsnitsdepositioner, geografisk fordeling af dyreenheder (CHR) og samlet N-emission på landsplan. Til forskel fra de daværende beregninger er der nu også beregnet kvælstofnedfald til skovnaturtyper. De nye overslagsberegninger vurderes at være mere retvisende end overslagsberegningerne fra 2006 – og de dækker ensartet alle landets Natura 2000 områder.

Overslagsberegningerne skal alene anvendes til at give et foreløbigt overblik over omfanget af tålegrænseoverskridelser til brug ved vurdering af gunstig bevaringsstatus, ikke til konkret sagsbehandling.

5. SUPPLERENDE MODSATRETTEDE INTERESSER

Der er ikke som følge af den supplerende kortlægning i Natura 2000-området identificeret nye modstridende interesser.

6. ÆNDRET NATURFORVALTNING OG PLEJE

Der er ikke kendskab til ændret naturforvaltning eller pleje inden for dette Natura 2000-område.

REFERENCER

Bak, J. 2003: *Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelse og etablering af større husdyrbrug*. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen.

Danmarks Miljøundersøgelser, 2006: *Deposition af N komponenter 2006 – kommuner*.
http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Miljoe-tilstand/3_luft/4_spredningsmodeller/5_Depositionsberegninger/2006/depositionables/2006.dk.Ntot.kommuner.html

Ellermann, T. m.fl., 2005: *Atmosfærisk deposition 2004, NOVANA*, Faglig Rapport fra DMU nr. 555, Danmarks Miljøundersøgelser, Miljøministeriet.

Ellermann, T. m.fl., 2006: *Atmosfærisk deposition 2005, NOVANA*, Faglig Rapport fra DMU nr. 595, Danmarks Miljøundersøgelser, Miljøministeriet.

Ellermann, T. m.fl., 2007: *Atmosfærisk deposition 2006*, Faglig Rapport fra DMU nr. 645, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet.

Frohn, L. M. m.fl., 2008: *Kvælstofbelastning af naturområder i Østjylland. Opgørelse for udvalgte Natura 2000 områder*, Faglig Rapport fra DMU nr. 673, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet.

Geels, C. m.fl., 2008: *Kvælstofbelastning af naturområder på Bornholm og Sjælland. Opgørelse for udvalgte Natura 2000 områder*, Faglig Rapport fra DMU nr. 689, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet.

Nielsen O. K. m.fl., 2008: Denmark's National Inventory Report 2008. *Emission Inventories 1990-2006 – Submitted under the United Nations Framework Convention on Climate Change*. Faglig Rapport fra DMU nr. 667, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet.

Skov- og Naturstyrelsen, 2005: Harmoniserede tålegrænser. Opdatering af 15. december 2005.

<http://www.skovognatur.dk/NR/rdonlyres/78C70731-71A2-40B6-B611-2F1340CB922A/14951/Ammoniakmanual02122005.pdf>

Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen

N54 Yding Skov og Ejer Skov

Den enkelte naturplan skal ifølge lov nr. 1398 af 22. oktober 2007 om miljøvurderinger af planer og programmer have sin egen miljørapport. Rapporten skal indeholde oplysninger, der følger af bilag 1 i loven.

a) Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer

Indhold

Natura 2000-planen består af 1) en basisanalyse, 2) en målsætning af det enkelte område, 3) et indsatsprogram, der angiver retningslinjer for planens gennemførelse. Der er udarbejdet en overordnet målsætning for hele Natura 2000-området samt konkrete målsætninger og afvejning af modstridende naturinteresser. Indsatsprogrammet angiver både generelle og konkrete retningslinjer for den forvaltning, der skal implementeres i 1. planperiode (6 år og 12 år for fredskovspligtige arealer) startende fra 2010. Endelig er der en kort beskrivelse af sammenhæng til vandplanen og et oversigtsskema, der opsummerer Natura 2000-planen jf. naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag.

Formål

Planens mål på sigt er skitseret nedenfor. Indsatsen i 1. planperiode skal sikre eksisterende naturværdier på udpegningsgrundlaget og starte en proces, der genopretter akut truet natur under hensyntagen til eventuelle modstridende naturinteresser. For området gælder følgende overordnede målsætning:

Skovnaturtyperne udvikles sammen med kilderne og vandløbene til en naturmæssig samlet enhed, hvor vildhed har en mere fremtrædende plads. Skovnaturtyperne sikres en god-høj naturtilstand, og den varierede skovstruktur søges bevaret og forbedret. Den naturlige hydrologi med mange små kildevæld og hurtigtløbende og rentvandede bjergbække med store styrt sikres bevaret. Hermed sikres også vandløbenes sjældne rentvandskrævende arter. For kilder og væld prioriteres lysåbne forhold højt, hvis en beskyttet tilstand er resultatet af en yngre tilgroning med træer, mens mere beskyttede forhold prioriteres, hvor kilderne naturligt forekommer som en del af skovnaturtyperne. Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder.

Relevante planer

Der er ikke kendskab til igangværende naturpleje i området.

Natura 2000-områderne vil fremgå af landsplandirektivet (de tidligere regionplaner). Disse skal indeholde retningslinjer i overensstemmelse med bekendtgørelsen om udpegnings- og administration af internationale beskyttelsesområder nr. 408 af 1. maj 2007. Det betyder, at landsplandirektivet skal indeholde retningslinjer, der i overensstemmelse med direktivforpligtelserne kan understøtte områdernes bevaringsmålsætninger.

Landsplandirektivet indeholder derfor ikke udlæg af nye arealer til byzone, sommerhusområde, nye større vejanlæg, øvrige trafik og tekniske anlæg eller væsentlige udvidelser eller nye områder til råstofindvinding på land mv., mens der kan være retningslinjer, der bidrager til at sikre naturforholdene, jf. bestemmelser i bekendtgørelsens § 5.

Der vil derfor ikke med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger og retningslinjer for den efterfølgende kommunale planlægning være modstrid mellem den og landsplandirektivet.

b) Nul - alternativ

En række naturtyper og levesteder for arter kræver vedvarende drift for at sikre og opretholde gunstig bevaringsstatus det gælder fx en række lysåbne naturtyper. Samtidig kræver andre i ugunstig tilstand tiltag, der kan imødegå forringelse.

Hvis ikke planen for 1. planperiode iværksættes, vil arealreduktion/fragmentering fortsat være en trussel for kildevældene, idet arealerne med kildevæld er meget beskedne, og forekomsterne ligger isolerede. Næringsstofbelastning fra luften, og for kildevældene også fra grundvandet, vil fortsat være en trussel for alle skovnaturtyperne og kildevældene. Der vil ikke ske stedvis lyssætning af tilgroede kildevæld og vandløb. U hensigtsmæssig hydrologi i form af eventuelle private vandindvindinger vil ikke blive afværget. U hensigtsmæssig drift i form af intensiv skovdrift vil fortsat kunne ske.

Bevaringsstatus er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Ingen.

Bevaringsstatus er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Alle skovnaturtyperne, idet højeste ende af tålegrænseintervallet for luftbåren kvælstofbelastning er overskredet på hele arealet.
- Kildevæld, idet laveste ende af tålegrænseintervallet for luftbåren kvælstofbelastning er overskredet på hele arealet.

Prognosen er ukendt for:

- Vandløb med vandplanter på grund af beskygning (se dog bemærkninger herom ovenfor), og da der endnu ikke findes et tilstandsvurderingssystem for naturtypen.
- Bæklampret, idet arten vurderes til at findes i området, men tidligere kun er fundet i Bjergskov Bæk nedstrøms Natura 2000-området.

c) Miljøforhold i områder der kan blive berørt

I Yding Skov og Ejer Skov er der kun registreret kildevæld i forbindelse med skovkortlægningen og kun på et mindre areal. Det skønnes, at der er en mindre del af kildevældene, som tidligere har været lysåbne, men som nu er groet til med træer. Derfor skønnes kildevældenes naturtilstand også som en lysåben naturtype at kunne genskabes, hvis der foretages en kraftig, men selektiv skovhugst i og umiddelbart omkring nogle af kildevældene. En sådan skovhugst vil imidlertid skulle ske på bekostning af skovnaturtypen elle-/askeskov. Der er i området i øjeblikket ca. 8 ha af denne skovnaturtype. Heraf foreslås en mindre del ryddet til fordel for lysåbne kildevæld. For kildevældene prioriteres lysåbne forhold dog kun højt, hvis en beskygget tilstand er resultatet af en yngre tilgroning med træer, mens mere beskyggede forhold prioriteres, hvor kilderne naturligt forekommer som en del af skovnaturtyperne. Rydning af elle-/askeskov skal ske under forudsætning af, at arealet af skovnaturtypen opretholdes på nationalt og biogeografisk niveau. Rydning vil evt. også skabe grundlag for vækst af vandplanter i vandløbene og dermed en øgning af længden af habitatnaturtypen vandløb med vandplanter. Bjergbækkenes frie dynamik med naturlige styrt vægtes højere end at skabe mulighed for opgang af bæklampret ved fjernelse af styrtene.

d) Eksisterende miljøproblemer

Truslerne mod naturværdierne og områdets udpegningsgrundlag er systematisk beskrevet i planen. Planens mål er, at sikre udpegningsgrundlaget mod disse trusler herunder prioritering i tilfælde af modstridende naturinteresser.

e) Internationale miljøbeskyttelsesmål

Planen er en udmøntning af EU's Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv implementeret i dansk lov via Miljømålsloven. Planen vil sikre, at areal og tilstand af udpegede naturtyper og levesteder for udpegede arter ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter, hvilket er afspejlet i statens retningslinjer for 1. planperiode. For Yding Skov og Ejer Skov gælder:

- 1.1 *Reduktion af kvælstofdeposition på områdets habitatnaturtyper forventes at ske gennem en kommende ændring af husdyrgodkendelsesloven jf. regeringsudspillet Grøn Vækst, april 2009. Den øvrige tilførsel af næringsstoffer til typerne reduceres, herunder fra dræntilløb, dyrkede marker, overfladevand, spildevand og fodring. For vandløb reguleres tilførslen af næringsstoffer via vandplanen.*
- 1.2 *Der sikres den for naturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi i kildevældene. Det undersøges nærmere, hvor der er behov for at skabe en mere hensigtsmæssig hydrologi i skovnaturtyperne, og disse steder sikres den for skovnaturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi.*
- 1.3 *De lysåbne terrestriske naturtyper skal sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje, og vandløb med vandplanter sikres gode fysiske og kemiske forhold samt kontinuitet. Skovnaturtyperne skal sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. I særlige tilfælde kan permanent ophør af drift i skovnaturtyper (urørt skov) være nødvendig for at opfylde direktivforpligtigelsen, primært på arealer, som i forvejen i en længere periode har haft minimal eller ingen hugst.*
- 1.4 *Der sikres velegnede levesteder for bæklampret, dog uden at gribe ind i bjergbækkenes varierede fysiske forhold med bl.a. store styrt.*

I henhold til vandplanen vil en gennemførsel af planen for hovedvandopland Randers Fjordunder vandrammedirektivet vurderes at indebære, at følgende del af Natura 2000-planens indsatsprogram bliver udført:

1. Sikring af vandkvalitet og gode fysiske forhold i vandløb.

f) Planens indvirkning på miljøet

I tabel 1 herunder er gennemgået planens sandsynlige indvirkning på en række faktorer ifølge lovens bilag 1f, i de tilfælde hvor de vurderes at være af væsentlig betydning.

<i>Planens indvirkning på</i>	<i>Påvirkes</i>	<i>Ingen påvirkning</i>	<i>Redegør for indvirkning</i>
Biologisk mangfoldighed	x		Sikring og forbedring.
Befolkningen	x		De rekreative oplevelser i tilknytning til området sikres eller forbedres via et forbedret naturgrundlag.
Menneskers sundhed		x	Forbedrede rekreative oplevelser har indirekte positiv indflydelse på menneskers sundhed, idet den rekreative udnyttelse må forventes at stige.
Fauna og flora	x		Sikring og forbedring. Understøtter udpegningsgrundlagets arter og naturtyper samt habitatdirektivets bilag IV-arter i området. Understøtter

			endvidere en lang række andre arter af planter, dyr og fugle.
Jordbund		x	
Vand	x		Er redegjort for – se i øvrigt vandplan for hovedvandopland Randers Fjord.
Luft		x	
Klimatiske faktorer		x	
Materielle goder		x	
Landskab	x		Et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper fastholdes og udbygges. Fragmentering af landskabet imødegås.
Kulturarv, herunder kirker		x	
Arkitektonisk arv		x	
Arkæologisk arv		x	

Tabel 1. Gennemgang af planens indvirkning på en række miljøforhold.

g) Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Planen har indvirkning på de faktorer, der er listet i tabel 1. Vedrørende modstridende naturinteresser følger prioriteringen af statens retningslinjer. Fragmentering af naturtyper er imødegået ved udvidelse og sammenkædning af lysåbne kildevæld.

Følgende konkrete tiltag er planlagt.

Sigtelinie 2. Små og fragmenterede habitatnaturtyper og levesteder for arter

- 2.1 *Forekomsterne af lysåbne kildevæld søges udvidet og sammenkædet på udvalgte steder, hvor de naturmæssige forudsætninger er tilstede.*

Sigtelinie 3. Naturtyper og levesteder, som ikke er beskyttet af natur- og miljølovgivningen

- 3.1 *Konstaterede forekomster af habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af lovgivningen, sikres mod ødelæggelse.*
- 3.2 *Skovnaturtyper sikres. Der kan dog være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.*

Sigtelinie 4. Særlig indsats for naturtyper og arter, hvis biogeografiske status er i fare.

I dette Natura 2000 område planlægges ingen indsats efter sigtelinie 4 i denne planperiode.

Der udarbejdes handleplaner og vælges virkemidler af kommunerne og Skov- og Naturstyrelsen m.fl. indenfor rammerne af indsatsprogrammet.

h) Grundlag for prioriteringer og valg

Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget og fremme den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper/arter. For området er der foretaget følgende valg:

En mindre del af skovnaturtypen elle-/askeskov foreslås ryddet til fordel for lysåbne kildevæld. Rydningen af skovnaturtypen skal ske under forudsætning af, at arealet af skovnaturtypen opretholdes på nationalt og biogeografisk niveau.

Ligeledes vægtes bjergbækkenes frie dynamik med naturlige styrt højere, end at der skabes mulighed for opgang af bæklampret ved fjernelse af styrtene.

i) Overvågning

Natura 2000-indsatsen bliver løbende overvåget i forhold til udpegningsgrundlag og naturværdier via NOVANA og DEVANO overvågningsprogrammer. Desuden afrapporterer Danmark den nationale indsats vedr. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet til EU-kommissionen hvert 6 år.

Basisanalysen – udarbejdet i forbindelse med naturplanen - udgør det nuværende videns grundlag for områdets udpegningsgrundlag i forbindelse med naturplanlægningen. Analysen gennemgår systematisk udpegningsgrundlaget med en beskrivelse af status for hver enkelt art og naturtype. Det er hensigten, at denne analyse opdateres i forbindelse med fremtidige planperioder.

j) Ikke teknisk resume

I medfør af lov nr. 1398 af 22. oktober 2007 er der foretaget en miljøvurdering. Planen vil sikre eller forbedre bevaringsstatus for områdets udpegningsgrundlag og den biologiske mangfoldighed generelt samt et sammenhængende og varieret landskab.

Der er foretaget en prioritering af lysåbne kildevæld på bekostning af elle-/askeskov. Arealreduktionen vil udelukkende påvirke tidligere lysåbne kildevældsarealer, som for nyligt er groet til med træer.

Planens gennemførelse vil ikke få negative konsekvenser for nogle af de øvrige naturtyper og arter, der udgør områdets udpegningsgrundlag. Planens gennemførelse vurderes heller ikke at få negative konsekvenser for bilag IV arter i området, herunder formentlig flere arter flagermus og evt. spidssnudet frø. Det samme gælder for rød- og gullistede plantearter i området.

Hvis ikke planen iværksættes, vil tilgroning af lysåbne kildevæld fortsætte lige som næringsstofbelastningen af naturtyperne fra luft. Begrænsning af næringsstofbelastning fra grundvand vil via vandplanen bidrage til, at en høj økologisk tilstand opretholdes i vandløbene.

Det overordnede mål for Yding Skov og Ejer Skov er at sikre skovnaturtyperne en god-høj naturtilstand og bevare den varierede skovstruktur. Områdets naturlige hydrologi skal sikres, hvilket også sikrer vandløbenes sjældne rentvandskrævende arter.

NATURA 2000 – BASISANALYSE

H 50 Yding Skov og Ejer Skov

Titel: NATURA 2000 – BASISANALYSE
H 50 Yding Skov og Ejer Skov

Udgiver: Århus Amt og Vejle Amt
(lukket 31.12.06 som en følge af
kommunalreformen)

Forfatter: Vejle Amt og Århus Amt

Revidering: Miljøcenter Århus

Udgivelsesår: 2007

Emneord: Natura 2000 Basisanalyse
EF-Habitatområde

Layout: WEB-udgave

Kort: © Kort- og Matrikelstyrelsen

Orthofoto: © COWI

ISBN elektronisk:

Sidetæl: 24

Oplag: Denne rapport findes kun som digital
udgave.

Henvendelse vedr. rapporten:
Ring direkte til Miljøcenter Århus på telefon: 7254 8266

Natura 2000 - Basisanalyse:

YDING SKOV OG EJER SKOV

INDLEDNING

Natura 2000 områder

Natura 2000 områderne er et europæisk netværk af internationale naturbeskyttelses områder udpeget i henhold til EF's FUGLEBESKYTTELSESDIREKTIVET til (af 1979) samt HABITATDIREKTIVET (af 1992).

Natura 2000 planlægning

I medfør af Lov om Miljømål skal der med udgangen af 2009 foreligge en Natura 2000-plan for hvert af disse områder. Planerne vil udgøre grundlaget for at iværksætte den nødvendige forvaltningsindsats for at sikre eller genoprette de udpegede internationale naturbeskyttelsesområder og vil være grundlag for myndighedsudøvelsen i øvrigt.

Planerne består af:

- En basisanalyse
- En målfastsættelse
- Et indsatsprogram

Basisanalyse

Hensigten med at udarbejde en basisanalyse for Natura 2000-områderne er at opnå kendskab til udbredelsen af de naturtyper og levesteder for de arter, som det enkelte område er udpeget for. Derudover skal der også udarbejdes en vurdering af naturtypernes og arternes nuværende tilstand og en foreløbig vurdering af trusler. Hermed opnås et faktisk grundlag for den konkrete prioritering af forvaltningsindsatsen, således at det kan dokumenteres, at den nødvendige indsats for at leve op til habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne iværksættes.

Amterne er ansvarlige for at udarbejde basisanalyser for det åbne land og de kystnære farvande i de enkelte Natura 2000 områder, mens staten skal forestå arbejdet for skovbevoksede fredskovsarealer samt på det åbne hav. Natura 2000 basisanalyserne skal færdiggøres senest den 1. juli 2006.

Efter basisanalysen varetages den videre Natura 2000-planlægning af staten.

Mål for naturtilstanden

Målene for det enkelte Natura 2000-områdes naturtilstand fastsættes på baggrund af blandt andet basisanalysen. Det overordnede mål er at sikre eller genoprette GUNSTIG BEVARINGS-STATUS for de arter og naturtyper, der er på de enkelte områders udpegningsgrundlag.

Indsatsprogram

Natura 2000-planen indeholder desuden et indsatsprogram, som prioriterer den kommunale indsats og de virkemidler, der skal til for at opnå de fastsatte mål. Indsatsprogrammer fastlægger bindende retningslinjer for udarbejdelse af de efterfølgende kommunale handleplaner.

Kommunal handleplan

Endelig skal kommunerne udarbejde handleplaner for den konkrete udmøntning af indsatsprogrammet for hvert enkelt område, dog er Skov- og Naturstyrelsen ansvarlig for indsatsen for skovbevoksede fredskovpligtige arealer og på det åbne hav. Handleplanerne

kan eksempelvis indeholde en beskrivelse af, hvilke ændringer af driften af arealerne, der er nødvendige for at realisere Natura 2000-planen.

Natura 2000-planlægningen er tilrettelagt som en løbende planlægning, der revideres, udbygges og opdateres hvert 6. år.

YDING SKOV OG EJER SKOV

SAMMENFATNING.....	5
1. Beskrivelse af området	6
2. Udpegningsgrundlaget	8
3. Datapræsentation.....	9
4. Foreløbig trusselvurdering.....	14
4.1. Eutrofiering.....	14
4.2. Tilgroning	14
4.3. Hydrologi.....	14
4.4. Invasive arter	14
4.5 Arealmæssige ændringer	14
5. Modsatrettede interesser.....	16
6. Naturforvaltning og pleje.....	17
BILAG	19
B. 3.1 Vandløbsregistrering af Bjergskov bæk (Århus Amt)	20
B. 3.2 Vandløbsregistrering af Bjergskov bæk (Vejle Amt)	21
MATERIALELISTE.....	22

1. Beskrivelse af området

Natura 2000-område nr. 54 Yding Skov og Ejer Skov er udpeget som et habitatområde (nr. 50) med et samlet areal på 130 ha (se tabel 1.1).

Nr.	Navn	Areal (ha)
H50	Yding Skov og Ejer Skov	130
54	Samlet areal NATURA 2000	130

Tabel 1.1. Oversigt over de habitat- og fuglebeskyttelsesområder, der er inkluderet i denne basisanalyse. For hvert område er områdets nummer, navn og areal (i ha) angivet, ligesom NATURA 2000 områdets samlede areal er oplyst. Kilde: <http://www2.skovognatur.dk/natura2000/>.

Af Natura 2000-områdets samlede areal på 130 ha består ca. 125 ha af skov, medens 5 ha er lysåbne arealer. I alt er 12,5 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 fordelt på :

6,5 km vandløb

0,3 ha sø (3 små søer)

8,5 ha mose (12 arealer)

3,0 ha overdrev (1 areal)

1,0 ha fersk eng (2 arealer)

Der er et lille arealoverlap (ca.7,5 ha), idet nogle af § 3 arealerne ligger i skov.

2. Udpegningsgrundlaget

Som det fremgår af tabel 2.1 og 2.2 er habitatområde 50 udpeget af hensyn til 3 habitatnaturtyper og 1 art.

Nr.	Naturtype	Kortlagt areal (ha)	Antal forekomster
Vandløb			
3260	Vandløb med vandplanter	0	0
Terrestriske naturtyper			
7220	*Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand	5,5	1
Skov naturtyper			
9130	Bøgskove på muldbund	(1)	(1)

Tabel 2.1. Oversigt over de naturtyper, der aktuelt udgør grundlaget for udpegningen af habitatområde 50. ^(1.) Skov naturtyperne kortlægges af SNS og er ikke inkluderet i denne basisanalyse. * Prioriteret naturtype.

På figur 2.1 er der vist forekomsten af naturtypen 7220 (registreret i 2000).

Nr.	Artsnavn		Antal forekomster/bestand	Areal (ha)
1096	Bæklampret	H50	0	0

Tabel 2.2. Oversigt over de arter, der aktuelt udgør grundlaget for udpegningen af NATURA 2000 områdets internationale naturbeskyttelsesområder. Habitatområde 50.

På figur 2.2 er der vist forekomsten af bæklampret og andre vandløbsdyr.

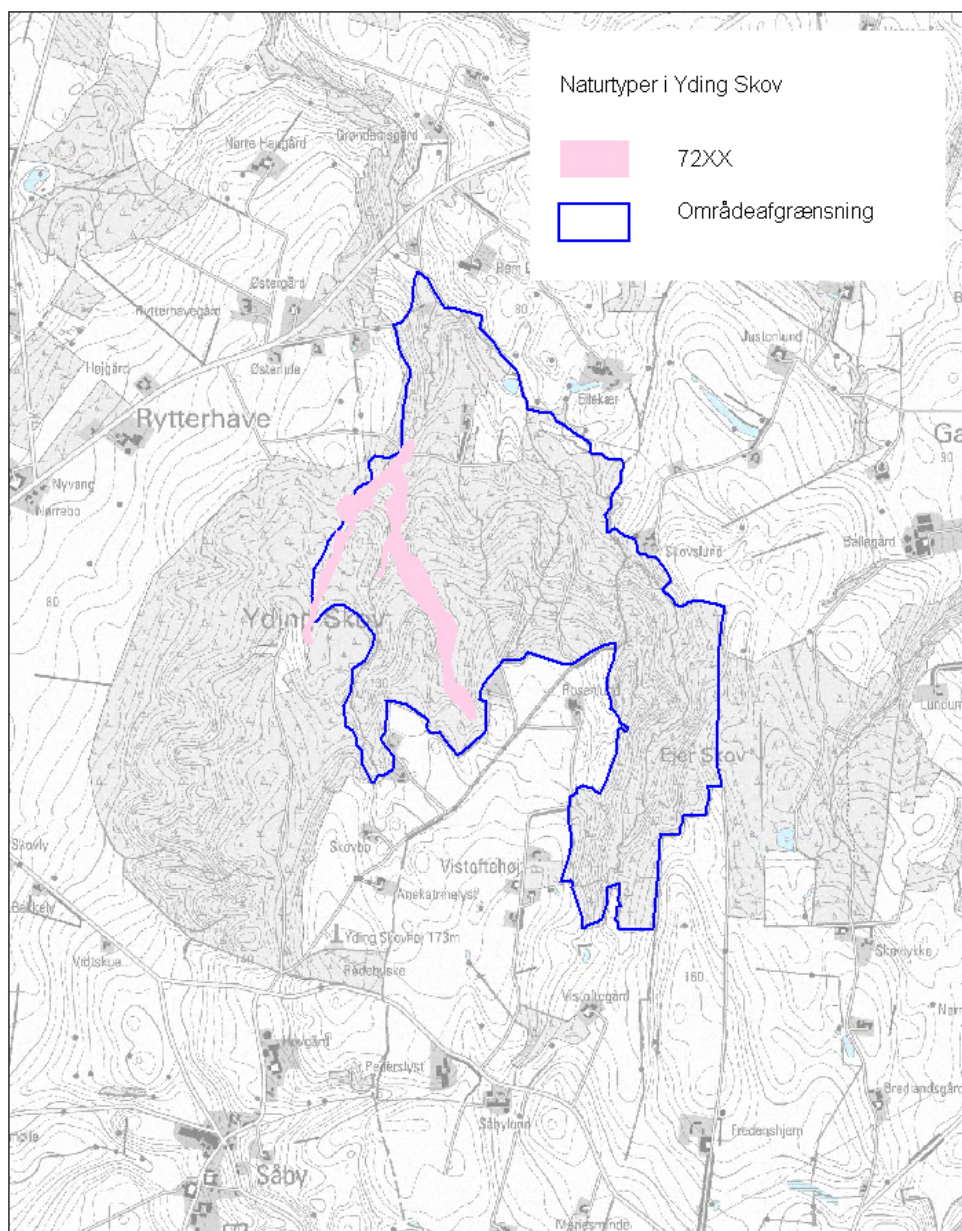
3. Datapræsentation

I 2004 og 2005 er der foretaget en kortlægning af de terrestriske habitatnaturtyper inden for habitatområderne (Fredshavn 2004). Desuden er der gennem årene indsamlet en del data om beskyttede naturtyper i forbindelse med administrationen af naturbeskyttelsesloven. Oplysningerne om søer, vandløb og havområder bygger udelukkende på den viden, der er indsamlet gennem årene via et generelt tilsyn og overvågningen udført regionalt og via det nationale overvågningsprogram.

***Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand (7220)**

Skovmosearealerne langs den øvre del af Bjergskov Bæk (beliggende i Århus Amt) er gennemløbet for naturtypen 7220. Ingen lokaliteter med naturtypen 7220 blev registreret. Der blev ikke registreret kildekalk, og de besøgte skovmoser og områder med fremsivende vand var alle helt beskyttede af højstammet skov og derfor med meget sporadisk bundvegetation uden arter, der karakteriserer naturtypen kilder.

Ved en pilotundersøgelse (NOVANA-forundersøgelse) udført af Vejle Amt i 2000 blev der ligeledes ikke observeret kildekalk langs den øvre del af Bjergskov Bæk, der er beliggende op til Århus Amt. Naturtypen 7220 blev registreret lidt længere nedstrøms på en strækning af 1,5 km langs vandløbet i op til 50 meters bredde (figur 2.1). Det kortlagte areal er på 5,5 ha. Området består af aktive væld og delvis afgravede vældområder med kildekalk (den kalkrige mergel er blevet brugt til jordforbedringsmiddel). På de aktive vældområder vokser ask og enkelte bøge. Nogle af de afgravede kildekalkområder fremstår med højskov af bøg, andre er fortsat vældpræget med en bevoksning af fortrinsvis ask.

Yding Skov

Målforshold ca. 1:2000

Grundmateriale:
Copyright KMS

Figur 2.1. Kortlægning af forekomst af naturtypen 7220 kildevæld i H50 Yding skov og Ejer skov fra 2000.

Tilgroningen i området er høj >50%, det kan derfor vurderes om dele af det 5,5 ha store område i stedet bør kategoriseres som skovnatur med bl.a. naturtypen, Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld (91E0).

I vældområderne domineres vegetationen af småbladet milturt, der er en af vældindikatorarterne for naturtypen 7220. Der er ikke fundet nogen af de mosarter, der er indikatorarter for naturtypen. Der er registreret to mosarter på lokaliteten: kruset fladmos (*Neckera crispa Hedw.*) og åben krogstand (*Antitrichia curtispindula*).

Området er meget sårbart over for vandstandsændringer. Et enkelt sted er vældområdet opdæmmet til et lille bassin. Ved bassinet ligger et gammelt vandværk, der tidligere har ledt kildevandet til Yding by.

Der er ikke lavet registreringer af invasive arter i naturtypen.

Vandløb

I området løber en del af Bjergskov Bæk samt flere tilløb dertil.

Området er skovklædt og meget kuperet. Vandløbene har et stort fald og har derfor stenede og grusede bundforhold og meget stor fysisk variation.

Vandløbene er i regionplanen A-målsat. Der er en meget høj artsdiversitet af smådyr. Herunder mange rentvandskrævende arter. Faunaklassen er typisk bedømt til 7, et enkelt sted 5 (bilag 3.1 og 3.2). Fra Mossø trækker der søørreder op i bækken for at gyde.

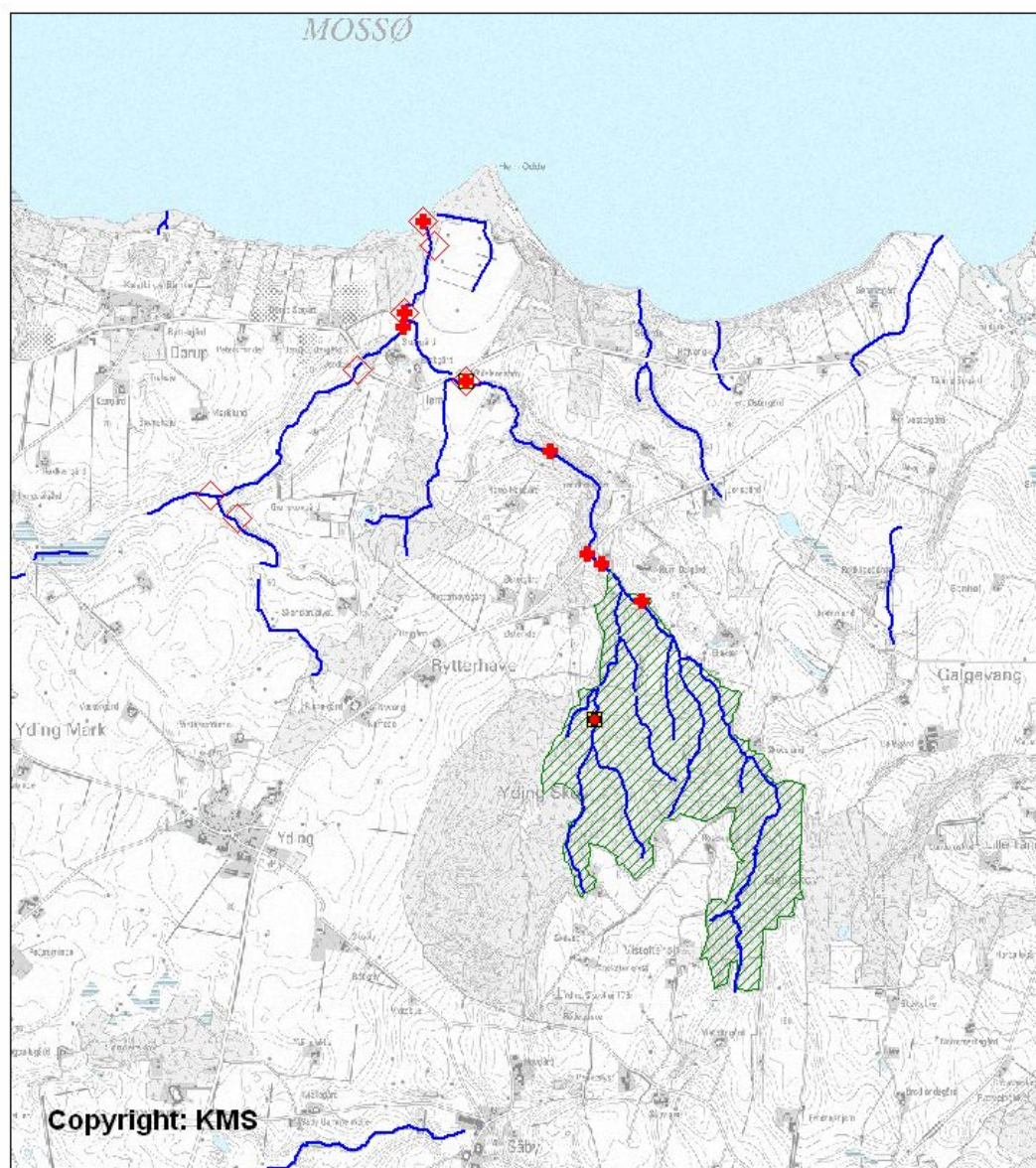
Der findes i området en række fine små kildebække med et fint smådyrsliv og en høj miljøkvalitet.

Rødlistede arter: Søørred *Salmo trutta f. lacustris*, slørvingen *Protonemura hrabei*.

Gullistede arter: slørvingen *Protonemura hrabei*.

Naturtypen vandløb med vandplanter (3260) er ikke registreret i H50. Vandløbene inden for habitatområdet forløber helt overvejende i skov og er stærkt beskyttet og har derfor kun få steder udviklet submers vandløbsvegetation og vurderes derfor ikke med de beskrevne kriterier at indeholde naturtypen 3260, Vandløb med vandplanter.

Bæklampret er før 1995 registreret i Bjergskov Bæk i den del af bækken, der ligger i habitatområdets helt nordlige ende (registreringen er ikke indtegnet på figur 2.2). Der er ingen nyere registreringer af bæklampreten inden for habitatområdet. Nedstrøms habitatområdet nær udløbet til Mossø har Vejle Amt flere registreringer af Bæklampret i Bjergskov Bæk (figur 2.2). Det vurderes på denne baggrund, at arten formentlig er til stede inden for habitatområdet – i hvert fald i de nedre vandløbsstrækninger.

50 Yding Skov

- Forekomst af Søørred
- Rødlistede invertebrater
- Gullistede invertebrater
- ◇ Forekomst af bæklampret
- §3 vandløb
- ▨ Afgrænsning af habitatområde 50

Figur 2.2. Forekomst af bæklampret og andre vandløbsdyr i H50, Yding Skov og Ejer Skov.

Søer

Der findes tre små søer inden for habitatområdet. Søerne er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der er ingen data om søerne., idet naturtypen ikke har indgået i NOVANA-kortlægningen og ikke har indgået i Vejle Amts regionale tilsyn.

Beskrivelse af naturtilstanden i de terrestriske naturtyper

De terrestriske habitatnaturtyper, der findes i H50, er stort set kun skovnatur. Den del af skovnaturen, der er fredskovspligtig bliver kortlagt af Skov- og Naturstyrelsen. Der er derfor ikke af Vejle og Århus Amter lavet en yderligere beskrivelse af naturtilstanden i de terrestriske naturtyper. Der henvises til basisanalysen for skovnaturen.

Fugle

Området er ikke udpeget som fuglebeskyttelsesområde, men huser alligevel ynglende, sjældne fuglearter, der er knyttet til skov. De væsentligste observationer er samlet i tabel 3.2

Følgende arter er med i opgørelse fra DOF over ynglefugle i og nær habitatområde 50, Yding skov og Ejer skov:

Ynglefugle

ART	ÅRSTAL	ANTAL PAR
Rød Glente	2003	(0-1) set ved nærliggende skov
Sortspætte	2004	0-1
Ravn	2005	1

Tabel 3.2. Oversigt over særlige ynglefugle på lokaliteten, baseret på oplysninger fra DOF-basen.

4. Foreløbig trusselsvurdering

På baggrund af de tilgængelige data om naturtyper og arters forekomster er der foretaget en foreløbig vurdering af truslerne mod arterne og naturtyperne i Natura 2000 området. Truslerne omfatter påvirkninger, hvor der er en begrundet mistanke om, at de har en negativ betydning for naturtilstanden. De største trusler er gennemgået i de følgende tekstafsnit.

4.1. Eutrofiering

Kvælstoftålegrænsen for naturtypen 7220, kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand ligger på 15-25 kg N ha⁻¹ år⁻¹ og for løvskov på 10-20 kg N ha⁻¹ år⁻¹. Det vurderes derfor, at med en baggrundsbelastning på 18,63 kg N ha⁻¹ år⁻¹ er det sandsynligt, at naturtypen 7220 samt div. habitattyper med løvskov i H50 *kan være* eller *vil blive* påvirket negativt af kvælstofnedfald.

4.2. Tilgroning

Tilgroningen i området kategoriseret som 7220 er høj >50 %, Det kan derfor vurderes, om dele af det 5,5 ha store område i stedet bør kategoriseres som skovnatur med bl.a. naturtypen, Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld (91E0).

4.3. Hydrologi

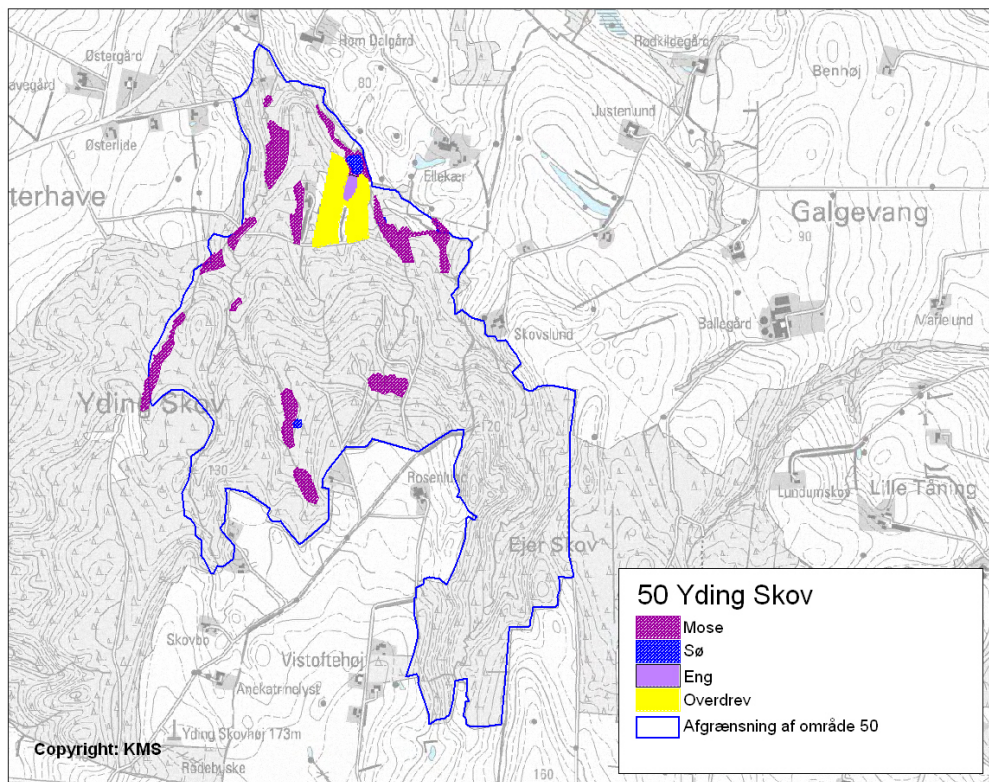
Det skønnes, at vandbalance og dræningsstatus er uforandret i området med naturtypen 7220. Området er pga. de mange kilder og væld, samt de højt målsatte vandløb, meget følsomt over for ændringer i vandbalancen. Flere steder i området har der foregået eller foregår der stadig privat vandindvinding fra kildeområder. Eventuel fortsat vandindvinding der ændrer hydrologien i kildeområder og vandløb, skal søges lukket.

4.4. Invasive arter

Der er ingen registreringer af invasive arter på habitatnaturtyperne. Der er ingen registreringer af kæmpe bjørneklo eller kæmpe/japan pileurt inden for H50 i Vejle Amt.

4.5 Arealmæssige ændringer

Antallet af plante- og dyrearter på en lokalitet afhænger alt andet lige af lokalitetens størrelse, således at et større areal kan oppebære et større artsantal. Store arealer kan desuden typisk indeholde større bestande af de enkelte arter end små lokaliteter, hvilket til dels kan skyldes, at der på store arealer er en større variation i habitatkvaliteten.

Figur 4.1. Kort over arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 i H50 fordelt på naturtyper.

Reduktion af en naturtypes areal vil derfor betyde, at der først sker en reduktion af bestandsstørrelserne af de enkelte arter, hvorefter nogle af bestandene forsvinder, og endelig vil de enkelte arter begynde at uddø.

Det reducerede naturareal kombineret med forringede levevilkår i mange af de resterende naturområder har bevirket, at de forskellige plante- og dyrearter i stadig stigende grad får opsplittet deres bestande i mindre og isolerede delbestande. Sådanne små isolerede bestande er betydelig mere udsatte for at uddø end store sammenhængende bestande pga. indavl og tilfældige katastrofer. Når arterne er forsvundet fra sådanne isolerede lokaliteter, vil det ofte være vanskeligt for nye bestande at sprede sig dertil, netop fordi lokaliteterne er isolerede.

Af figur 4.1 samt vores opgørelse over §3 arealer i H50 fremgår det, at der er i alt 8,5 ha beskyttet natur omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 fordelt på 8,2 ha mose, 3 ha overdrev, 1 ha fersk eng og 0,3 ha søer. Desuden er der 6,5 km vandløb. Det vurderes, at der ikke er det store potentiale for at udvide arealerne med 7220 i området.

5. Modsatrettede interesser

Det er antageligt, at den mere lysfølsomme flora på naturtypen 7220 vil kunne forbedres ved skovhugst, hvis naturtypen 7220 ønskes fremmet på bekostning af arealer med 91E0 aske/elleskov.

6. Naturforvaltning og pleje

Der er ingen nuværende eller tidligere plejetiltag på de lysåbne arealer i H50

7. Nykonstaterede eller nyindvandrede arter og naturtyper

Vejle og Århus Amter har ikke fundet nye naturtyper eller arter i H50. Der er dog givet flere skovnaturtyper, som bør tilføjes udpegningsgrundlaget.

BILAG

NATURA 2000 – BASISANALYSE

H 50 Yding Skov og Ejer Skov

B. 3.1 Vandløbsregistrering af Bjergskov bæk (Århus Amt)

B.2 -Vandløbsregistrering

Vandsystem:	Gudenå Syd	Dato/periode for undersøgelse
Vandløbsnavn:	Bjergskov Bæk	Marts-juli 1998
Lokalitetsnavn/strækning:	Ved Skovlund	

EF-habitatområdenavn og -nummer H50	Inventør PHO
Yding Skov og Ejer Skov	HMO
3260: Vandløb med vandplanter Vandløbets habitatnaturtype	Øst: 550541 Nord: 6206898 Prøvestationens/prøvestrækningens geografiske koordinater (UTM/GIS)

Længde af vandløbet som prøvestationen dækker (km) 2 - Oplandsareal (km²) 1,2

Bestand af karakteristiske plantearter for naturtypen. Opgjort artsvis, f.eks DAFOR-skala ¹ .	
Art	Hyppighed eller "+" hvis forekommende

Vandløb i naturligt leje uden vedligeholdelse	Vandløb overvejende i naturligt leje, evt. med sparsom grødeskæring	Vandløb delvist regulerede. Evt. grødeskæring og oprensning ikke årlig	Vandløb regulerede, med årlig grødeskæring og oprensning	Alle vandløb rørlagte

Dansk vandløbsfaunaindeks							
Faunaklasse	1	2	3	4	5	6	7
							X

Forekomst af fisk/lampret	
Art	Hyppighed eller "+" hvis forekommende

¹ DAFOR-skalaen (Dominant, Abundant, Frequent, Occasional, Rare) betegner frekvensen/abundancen af arter i et område. Skalaen er en intervallskala med fem lige store klasser.

B. 3.2 Vandløbsregistrering af Bjergskov bæk (Vejle Amt)

Bilag 2 -Vandløbsregistrering

Vandsystem:	Gudenå	Dato/periode for undersøgelse
Vandløbsnavn:	Bjergskov Bæk med tilløb	Sept. 2002
Lokalitetsnavn/strækning:	Gennem Yding Skov og Ejer Skov	

EF-habitatområdenavn og -nummer	Inventør
H 050 Yding Skov og Ejer Skov	

Vandløbets habitatnaturtype	Prøvestationens/prøvestrækningens geografiske koordinater (UTM/GIS)
	øst: 550.036 nord: 6.207.672

Længde af vandløbet som prøvestationen dækker (km)	Længde af vandløb (hovedløb) i området
??????	1,30 km

Oplandsareal (km ²)
Opgives ikke efter aftale med Lisbeth Andersen, SNS

Bestand af karakteristiske plantearter for naturtypen. Opgjort artsvis, f.eks DAFOR-skala ₁ .	
Art	Hyppighed eller "+" hvis forekommende
Kildemos	

Vandløb i naturligt leje uden vedligeholdelse	Vandløb overvejende i naturligt leje, evt. med sparsom grødeskæring	Vandløb delvist regulerede. Evt. grødeskæring og oprensning ikke årlig	Vandløb regulerede, med årlig grødeskæring og oprensning	Alle vandløb rørlagte
X				

Dansk vandløbsfaunaindeks							
Faunaklasse	1	2	3	4	5	6	7
					X		X

Forekomst af fisk/lampret	
Art	Hyppighed eller "+" hvis forekommende
Søørred	

MATERIALELISTE

Litteraturliste -generel

Databaser

AND'en -Amternes NaturDatabase TILDA – database for TILstandsværdien af DAnske naturtyper
WINBIO – database over vandløbsbiologiske data – smådyr og fisk WINRAMBI – database over marin
bundfauna AQUABASEN – database over marine makrofyter ALGESYS – database over marin
plankton Dansk Ornitologisk Forenings DOF-base

Datakilder i GIS

Vejle Amts §3-tabeller, der omfatter beskyttede heder, søer, moser, strandenge, overdrev, ferske enge
og vandløb. (Naturtyp.tab, NATVANDL.tab)

Vejle Amts artdata-tabel over levesteder for rødlistede, gullistede, sjældne, fredede eller på anden
måde karakteristiske eller særegne plante-, dyre-og svampearter. (artdata.tab)

Vejle Amts fattigkærstabel (fattigkaer.tab)

Egekrat-tabel fra SNS (egekrat.tab)

Vejle Amts tabeller over uønskede arter Kæmpe bjørneklo (bjorneklo.tab) Kæmpe-balsamin
(balsamin.tab) Japansk og kæmpe-pileurt (pileurt.tab)

Vejle Amts tabel over gældende MVJ-ordninger (mvj-aftaler.tab)

Vejle Amts tabel over fredninger (fredning.tab)

Vejle Amts tabel over status på afgræsning af arealer med særlige naturværdier
(graesland_2006.tab)

Odderdata fra DMU (Odder.tab)

Tabel med Conterras beregninger af kvælstofdepositionen på de enkelte naturområder i
habitatomtåderne (vejenaturdepon.tab)

Elektroniske datakilder

Danmarks Miljøundersøgelser, 2000: Naturtyper og arter omfattet af habitatdirektivet. Faglig
rapport nr. 322.

Danmarks Miljøundersøgelser, 2003: ”Kriterier for gunstig bevaringsstatus” Faglig Rapport fra
DMU, nr. 457.

Danmarks Miljøundersøgelser, 2006: Data om træk-og ynglefugle samt odder til brug for
basisanalysen.

EntoConsult, 2003: Insekter på overdrev i Vejle Amt 2003.

Fredshavn, J., 2004: Teknisk anvisning til kortlægning af terrestriske naturtyper (TA-N3 version 1.01). Fagdatacentret for Biodiversitet og Terrestriske naturdata, Danmarks Miljøundersøgelser.

Skov-og Naturstyrelsen, 1996: EF-fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. Kort og områdebeskrivelser, status 1995.

Skov-og Naturstyrelsen, 2000: Danske naturtyper i det europæiske NATURA 2000 netværk.

Vejle Amt, 1999: **Natur i Vejle Amt.** En plan for mere og bedre natur.

Vejle Amt, 1999: **Miljøtilstanden i mindre søer i Vejle Amt** (Gedved, Horsens, Nørre Snede, Hedensted, Juelsminde, og Fredericia Kommuner.)

Vejle Amt, 2000: **Miljøtilstanden i mindre søer i Vejle Amt 2000** (Brædstrup, Tørring-Uldum, Jelling, Vejle, Kolding, Vamdrup og Lunderskov kommuner).

Vejle Amt, 2000: **Overvågning af EF-habitatområdernes naturindhold i Vejle amt.** Prioriterede naturtyper, forekomst af bilag II-arter, samt oplysninger om foreliggende oplysninger om samtlige arter under habitatdirektivet (tilsendt DMU, januar 2000).

Vejle Amt, 2002: **Undersøgelse af heder i Vejle Amt.**

Vejle Amt, 2002: **Undersøgelse af strandenge i Vejle Amt.**

Vejle Amt, 2002: **Undersøgelse af udvalgte, værdifulde overdrev i Vejle Amt.**

Vejle Amt, 2004: **Rødlistede planter i Vejle Amt 2003.**

Vejle Amt, 2005: **Miljøtilstanden i mindre søer i Vejle Amt 2003** (Egtved og Give kommuner).

Datakilder på papir

Danmarks Miljøundersøgelser, 1996: Naturovervågning højmoser 1995. Arbejdsrapport nr. 15.

Danmarks Miljøundersøgelser, 2005: Atmosfærisk deposition 2004. Faglig rapport nr. 555.

Ellenberg, H. et al., 1991: Zeigerwerten von Pflanzten in Mitteleuropa. Scripta Geobotanicvol.18:1-248.

Feltbotanisk Klub, 1985-1989: Hede og overdrev – en feltbotanisk statusundersøgelse. Feltskemaer.

Fredningsstyrelsen, 1986: Foreløbig oversigt over botaniske lokaliteter. 5. Vejle Amt.

Skov-og Naturstyrelsen, 1996: Danish Report 1996 on the Ramsar Convention Denmark and Greenland.

Skov-og Naturstyrelsen, 2003: Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbårent kvælstof ved udvidelse og etablering af større husdyrbrug. Udgivet af Miljøministeriet.

Skov-og Naturstyrelsen, 2005: Opdatering af Ammoniakmanualen. Brev til amterne af 15. december.

Stoltze, Michael, 1996: Danske dagsommerfugle. Gyldendal.

Litteraturliste Yding Skov og Ejer Skov

Digitale kilder

Vejle Amt, 1999: Natur i Gedved Kommune. En plan for mere og bedre natur.

Kilder på papir

Vejle Amt, ikke udgivet: Søer og moser i Gedved Kommune omfattet af naturfredningslovens §43.

Arbejdsrapporter.

Vejle Amt, 1992: Vandløbene i Gedved Kommune 1991.

Pilotprojekt om habitat-naturtyper i habitatområde 50, Yding Skov og Ejer skov. Vejle Amt 2000.

Rettelsesblad til Natura 2000-plan nr.54 Yding Skov og Ejer Skov

Aarhus Natur
J.nr. NST-422-00377
Ref. HENBJ/LAWER
Den 10. februar 2012

Rettelsesblad til Natura 2000-planer, hvor beregning af naturtypernes tilstand er justeret

I forbindelse med nykodning af tilstandssystemerne for naturtyper til brug for visning på Danmarks Miljøportal har Bioscience, Århus Universitet opdaget fejl i deres hidtidige beregninger af især skovtilstanden og naturtilstanden for heder og klitter.

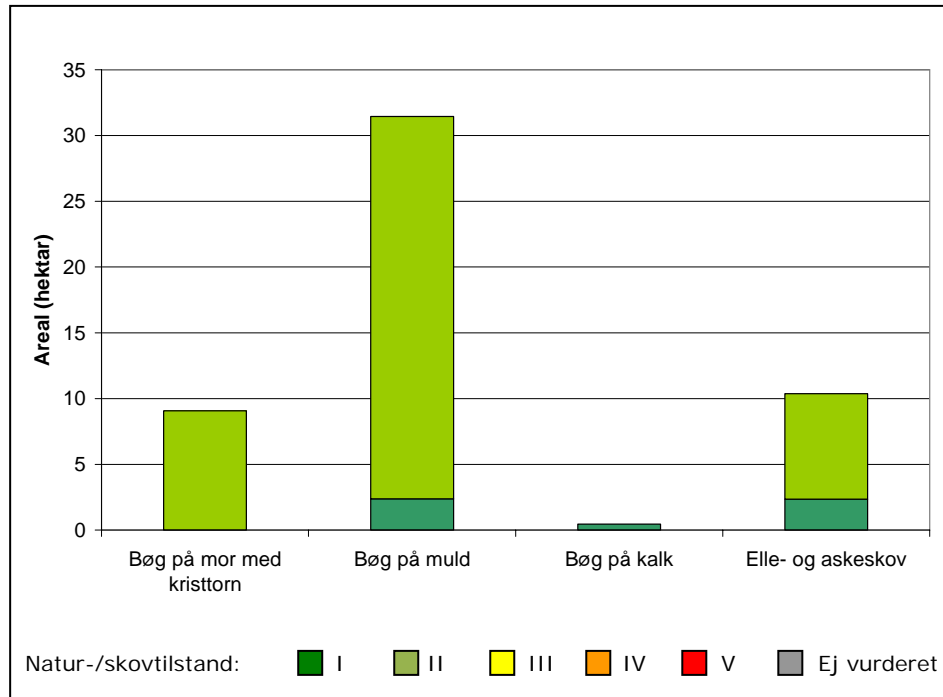
Fejlene skyldes flere forhold, men særligt at de såkaldte 'problemarter' ikke har indgået korrekt i beregningen, hvorfor artsindexet i skovtilstands-beregningen i flere tilfælde nedgraderes. Samtidig viser det sig, at hydrologi-parameteren i visse situationer uretmæssigt har talt negativt med, hvilket betyder, at strukturindekset i skovtilstands-beregningen i en række tilfælde skal opgraderes.

En nyberegning af skovtilstanden medfører ændringer i tilstandsklassen for op mod 10 % af de ca. 5.500 registreringer. For knap 200 af registreringerne betyder det en ændring fra ugunstig til gunstig skovtilstand eller omvendt. Der er fundet tilsvarende fejl i artsindexet for enkelte lysåbne naturarealer, således at ca. 150 registreringer ud af ca. 10.000 ændrer tilstand.

Når Danmarks Miljøportal primo februar gør en opdateret version af naturtilstandsberegneren offentlig tilgængelig, vil de nævnte korrektioner være indarbejdet.

Korrektionen medfører ikke ændringer i målsætning og indsatsprogram i Natura 2000-planen, idet målsætningen er langsigtet, og indsatsprogrammet bygger på faktuelle forhold på arealerne og ikke den beregnede skov/naturtilstand. Fejlrettelsen betyder dog, at Natura2000 planens beskrivelse af naturtypernes tilstand, og søjlerne i planernes figur 4 kan være ukorrekte. Den rettede tekst og figur 4 til plan for Natura 2000-område nr. 54 er indsat neden for:

Ny figur 4 og kommenterende tekst (i dette område berører ændringerne udelukkende skovnaturtyper):

Figur 4. Natur-/skovtilstand for de af Natura 2000-områdets naturtyper, som er tilstandsvurderet.

"Skovnaturtyperne ses alle at være i god-høj skovtilstand (klasse I-II). På knap 40 % af arealerne er strukturtilstanden høj (strukturklasse I), mens godt 10 % af arealerne er i artsklasse I."